

BÆRUM
KOMMUNE

2024

Oppsummering av medvirkningsarbeid og innspill

TEMAPLAN BARN OG UNGE

Innhold

Innledning.....	2
Medvirknings- og innsiktsarbeid	3
Målgrupper og medvirkningsprosess	3
Medvirkningsverksteder.....	3
Fokusgrupper	6
Intern involvering	10
Innsikt fra andre prosesser og arbeider	12

Innledning

Bærum kommune har i løpet av høsten 2023 og våren 2024 utarbeidet en helhetlig temaplan for barn og unge. Formålet med planen er å lage et oppdatert styringsdokument for kommunens omfattende innsats for å sikre en god og likeverdig oppvekst for alle barn og unge i bærumssamfunnet.

Temaplanen for barn og unge er utarbeidet fra en kunnskapsbasert praksis. Det vil si at arbeidsprosessen og planen baserer seg på forskning, erfaring og brukerkunnskap, som sammen danner kunnskapsgrunnlaget for temaplanen. Kunnskapsgrunnlaget beskriver utfordringsbildet for kommunen, og inneholder nasjonal og lokal kunnskap om situasjonen til barn, unge og deres familier. Informasjon er samlet inn fra eksisterende kunnskapskilder, men også fra medvirkningsaktiviteter, som i arbeidsprosessen er gjennomført med barn, unge, familier, frivillige og andre i sivilsamfunnet. Det er i tillegg gjennomført involvering av medarbeidere i Bærum kommune. Et bredt engasjement er avgjørende for at temaplanen blir et dokument som kommunens administrasjon, politikere og innbyggere har eierskap til.

Temaplanen har utgangspunkt i et forebyggende perspektiv med barnets behov i sentrum. Sentralt i planen er tankesettet om «hele laget» rundt barn og unge, med vekt på forebygging av ungt utenforskap. Det betyr at temaplanen berører mange, både innenfor og utenfor kommuneorganisasjonen. Det har gjennom arbeidsprosessen vært en ambisjon om å ha en god og involverende prosess med sentrale berørte parter, samt å engasjere de politiske utvalgene. Denne ambisjonen ble satt for å sikre en bred forankring og eierskap til temaplanen for hele Bærum kommune.

Denne rapporten oppsummerer innspill som er samlet inn i løpet av medvirkningsprosessen, men er ikke en detaljert, uttømmende oversikt over alle innspill. Til sammen har veldig mange barn, unge, voksne, besteforeldre og ansatte vært med å forme temaplanen gjennom verdifulle innspill. Alle har samme mål for øyet – en god og likeverdig oppvekst for alle barn og unge i Bærum. Allikevel er det mange interesser og ulike forslag til hvordan vi skal oppnå det. Det er derfor mange hensyn å ta når man utarbeider en slik plan. Alle innspill er nøye gjennomgått og bearbeidet, men ikke alt vil kunne kjennes igjen i planen. Mye er med, noe er kanskje ikke tatt med i denne omgang, eller vi kan ha tatt i bruk andre ord enn opprinnelig. Alle innspill er satt stor pris på, og vil brukes i det videre arbeidet med oppfølging av planen og arbeidet mot barn og unge.

Medvirknings- og innsiktsarbeid

Bærum kommune ønsker bred og reel medvirkning i alle planprosesser. Involvering og innspill fra barn og unge, foreldre, frivilligheten og resten av sivilsamfunnet er avgjørende for at temaplanen for barn og unge blir en relevant og godt forankret plan. I desember 2023 og januar 2024 ble det gjennomført flere medvirkningsaktiviteter rettet mot ulike målgrupper og med ulike temaer i fokus.

Målgrupper og medvirkningsprosess

For å sikre en effektiv og god planprosess, bør medvirkning tilpasses den enkelte plan. En viktig del i medvirkningsarbeidet var å avgrense målgrupper og medvirkningsaktiviteter. Dette arbeidet ble vurdert etter eksisterende kunnskaps- og innsiktsgap; hvilke grupper vet vi minst om?

Temaplanen er en forebyggende plan som treffer bredt. For å sikre at sentrale målgrupper ikke utelates, tok arbeidsgruppen utgangspunkt i målgruppene som treffer de universelle tilbudene og tjenestene. Dette er tilbud og tjenester som treffer de fleste som bor og oppholder seg i bærumsamfunnet. Viktige målgrupper her ble definert som barn, ungdom, innbyggere, frivilligheten og politikere. Videre vurderte arbeidsgruppen tilbud og tjenester som krever mer spisset innsats. Denne målgruppen består blant annet av ungdomsmiljøer, ungdomsrådet, foreldre, tjenesteledere i direktørområdet oppvekst, samt andre tjenesteområder i kommunen, som folkehelse, idrett og samfunnsutvikling. Endelig finner vi målgrupper som gjerne har behov for sammensatte tilbud og tjenester, og berører en liten del av bærumsamfunnet. I denne målgruppen eksisterer det betydelig kunnskap og innsikt fra tidligere arbeid i kommunen, og målgruppene er derfor avgrenset deretter og gjenbrukt i arbeidet med temaplanen for barn og unge.

Medvirkningsverksteder

Det ble arrangert tre medvirkningsverksteder med ulike målgrupper i idéverkstedet i Kommunegården, Sandvika. Temaer for verkstedene var forhåndsdefinert av arbeidsgruppen, og basert på identifiserte kunnskapsbehov innenfor området barn og unge. Formålet var blant annet å involvere berørte parter og få deres innspill på områder som ble ansett som spesielt viktig. I tillegg var medvirkningsverkstedene sentrale i vurderingen av om eksisterende kunnskaps fremdeles var gjeldende.

Medvirkningsverkstedene hadde mer eller mindre lik prosess, med noe variasjon i innhold etter hvilken målgruppe som var til stede. Deltakerne fikk først en kort introduksjon til arbeidet med temaplanen og temaer de skulle jobbe med. Deretter var det lagt opp til deltakerne arbeidet individuelt og gruppevis med tildelte temaer.

Arbeidsverksted med utvalgene

Første verksted ble gjennomført 30. november 2023 for medlemmene i OPUT, FRIK, HEVE, og Råd for personer med funksjonsnedsettelse. Ungdomsrådet var også invitert, men ingen av medlemmene deltok på verkstedet. Under følger en punktvis oppsummering av temaer/områder som medlemmene var mest opptatt av innenfor definerte tema:

Deltakelse

- Tilgjengeliggjøre informasjon
- Økonomiske støtteordninger for deltakelse i fritidstilbud
- Åpne kommunale bygg (kvelder og helger)

- Jobbmuligheter for ungdom/inkluderende arbeidsliv (samarbeid med næringsliv, kommune og frivilligheten)

Fysisk og psykisk helse

- Samarbeid mellom skole/SFO og lokale idrettslag
- Kunnskap om livsstil og hverdagsmestring
- Bedre aktivitetstilbud til barn og unge med funksjonsnedsettelse
- Trygge familierelasjoner, foreldreveiledning, HomeStart

Nærmiljø

- Attraktive friområder/møteplasser i alle nærmiljøer der unge bor
- Varierte bomiljøer/boformer
- Åpne skolebygg med aktiviteter og voksne til stede
- Støtte frivilligheten, idrett og kultur i sitt lokale arbeid

Læring og utvikling

- Nok medarbeidere med riktig kompetanse
- Legge til rette for uorganisert aktivitet
- Tidlig innsats for de som trenger det
- Mestringsfokus

Medvirkningsverksted med innbyggere

Verksted nummer to ble arrangert for innbyggere 7. desember 2023 i idéverkstedet. Innbyggerne ble invitert til arrangementet i en åpen invitasjon som ble delt på kommunens Facebook-side og kommunens informasjonsskjermer. Innbyggerne som deltok på verkstedet hadde ulik bakgrunn, alder og roller. De var blant annet besteforelder, forelder/foresatt, sønn, nabo, trener og frivillig. Under følger en oppsummering av hva innbyggerne var mest opptatt av innenfor hvert definerte tema:

Deltakelse

- Arbeidstrening og tilrettelagt arbeid for unge med nedsatt funksjonsevne
- Enklere tilgang til informasjon for barn og unge, foresatte, frivilligheten o.l.
- Sikre at barnehager og skoler har nok personell til å gi et godt tilbud
- Tilgang på idrettshaller, samlingsrom, scener, samlingsrom o.l.

Fysisk og psykisk helse

- Plan for tidlig innstas ved skolefravær
- Tilgjengelige helsesykepleier og miljøarbeider
- Lavterskel- og gratis tilbud for barn, unge og familie
- Foreldreengasjement og foreldrestøtte

Læring og utvikling

- Nok ressurser med utdanning og kompetanse
- PC fremfor nettbrett i skolen

- Sikre gode oppfølgingsrutiner i barnehage og skole
- Nok plasser i alternative utdanningsløp

Trygghet og tilhørighet

- Møteplasser for ulike interesser blant barn og unge
- Tilbud og aktiviteter som tar hensyn til hva som preger nærmiljøet
- Bilfrie miljøer med gå- og sykkelavstand til viktige funksjoner i nærmiljøet
- Samarbeid med idretten og frivilligheten

Medvirkningsverksted med skolelever

Siste verksted ble gjennomført 15. desember 2023. Arbeidsgruppen inviterte inn elevrepresentanter fra både barne- og ungdomsskoler til å bli med på medvirkningsaktivitet i idéverksted. For å sikre en geografisk spredning, ble utvalget av skoler anbefalt av kommunalsjefer for skole. Skolene stilte med 3-4 representanter hver fra skolens elevråd, samt en voksen. Første del av dagen var satt av til elever fra barneskolen, og siste del til elever fra ungdomsskolen. Begge gruppene gjennomførte et likt prosessarbeid hvor temaet «barn og unges nærmiljø» sto i fokus. Elevene fikk i oppgave å fortelle om hva de liker- og hva de ikke liker med sitt nærmiljø, samt en oppgave hvor de skulle tegne sitt «drømmenabolag». Under følger oppsummeringspunkter av hva elevene var mest opptatt av innenfor deres nærmiljø:

Hva liker barneskoleelevene med sitt nærmiljø?

- Fritidsaktiviteter i nærområdet (kor, ballett, fotball, cheerleading, alpint)
- Flerbrukshaller, fotballbaner og sentre (butikker)
- Venner i nærheten
- Uteområder

Hva liker ikke barneskoleelevene med sitt nærmiljø?

- For mange biler og trafikk
- Merkepress
- Gjenger/ungdomsmiljøer (vape, røyking, stjeling)
- Dyrt med kollektiv

Hva liker ungdomskoleelevene med sitt nærmiljø?

- Idrettsmuligheter/fritidsaktiviteter
- Sentre/butikker
- Trygt område/beliggenheten
- Venner/folkene

Hva liker ikke ungdomskoleelevene med sitt nærmiljø?

- Utrygge veier
- Dårlig kollektivtilbud
- Mangel på møtesteder
- Dårlig økonomi på skolen

Medvirkningsaktivitet på Haug skole

Haug skole og ressurscenter er både en spesialskole for barn med spesielle behov i grunnskolealder, og et ressurscenter for spesialpedagogikk i barnehage og skole. I januar 2024 ble det gjennomført et innspillsmøte med Haug skole ved elevrådet. Under kyndig bistand av elevrådets kontaktlærer ble det etter innledende samtale, definert tre områder elevene gjerne ville snakke om knyttet til begrepet oppvekst, fritid og lokalmiljø. Elevene snakket om hvordan de opplevde sine lokalmiljø i dag, hva de satte pris på og hva de gjerne så annerledes. Under følger en oppsummering av elevenes innspill:

Hva ønsker elevene skulle kjennetegne deres nærmiljø?

- De var generelt opptatt av at det var trygt å ferdes ute og at voksne var aktivt ute
- Elevene hadde et felles ønske om at det var steder de kunne oppsøke hvor det var dyr
- De likte lokalmiljø hvor det var enkle spisesteder hvor de kunne gå uten at de måtte reise langt
- De var opptatt av ro og generelt fravær av høye lyder
- De var generelt opptatt av grønne lunger og at det plantes trær
- Behov for lekeplasser utenfor blokker/tett befolkede områder hvor de kunne leke med venner
- Basketstativ, klatrestativ, svømmehall, fotballbane og akebakke ble trukket frem som spesielt fint

Fokusgrupper

I samarbeid med Ungdom og Fritid ble det gjennomført fokusgrupper på tre kommunale ungdomskubbene i Bærum. Det ble også gjennomført en fokusgruppe på Fellesverket og en i Ungdområdet. Hensikten med å gjennomføre fokusgrupper var samle inn kvalitativ kunnskap om hvordan det er å vokse opp i Bærum som ungdom. Aktiviteten tok utgangspunkt i særlige relevante temaer som ble identifisert i løpet av arbeidsprosessen med temaplanen.

Ungdomskubber

Ungdomskubbene i Bærum er godt besøkte og dekker en bredde i ulike grupper, interesser, alder o.l. og ble derfor identifisert som en ønsket arena å få kontakt med ungdom på. Medvirkningsaktiviteten ble gjennomført i perioden fra 18. desember til 12. januar av ansatte på ungdomskubbene. Totalt var det representasjon fra fire ungdomskubber: Marie Plathe fritidsklubb, Rykkinn fritidshus, Helset og Motorsenteret. Det var planlagt gjennomføring på Fornebu også, men det måtte utgå pga. sykdom. Formålet med samtalen var å samle inn ungdommens tanker, innspill og erfaringer om forhåndsdefinerte temaer. Under følger en oppsummering av hva ungdommene var opptatt av innenfor 3 ulike temaer: nærmiljø/nabolag, fysisk og psykisk helse og sosiale medier.

Hva gjør ditt nærmiljø til et godt sted for ungdom?

- Kyst og natur
- Ungdomsklubben
- Matbutikk og kjøpesenter
- Fotballbane
- Nabolag hvor alle kjenner alle
- Tog- og bussforbindelser

Hva er ikke bra i ditt nærmiljø?

- Kollektivtilbudet
- Nabolaget er blitt mer «ghetto»
- Narkomane som henger i nærheten av skolen

- Lekeplassen er fjernet
- Utrygt om kvelden
- Lite belysning
- Gjengmiljøer
- Knivstikking

Hva mener du er viktig for at ungdom skal ha det godt med seg selv?

- Ulike aktiviteter og utflukter
- Ha bra folk rundt seg
- Shoppingsenter
- Ungdomsklubb
- Snille lærere
- Trygge voksne man kan stole på
- Gratis tilbud
- Gode venner
- Møteplass med voksne som veileder, passer på og prater med ungdom
- Praksisplass
- Småjobber for å hjelpe til å bedre familieøkonomien
- Gratis tilbud og hjelpemidler

Hva er det aller beste med sosiale medier, sånn som du ser det?

- Snakke med venner og følge kjendiser
- Se på nyheter og fotball-videoer
- Lære dans
- Avslappende
- Underholdning
- Distraksjon på en positiv måte, slik at jeg kan koble av

Hva tenker du er problematisk med sosiale medier?

- Mobbing og utestenging
- Grupper som pusher agendaen sin
- Tar mye tid
- «Fake news»
- Falske profiler
- Kan legge ut bilder på SoMe uten samtykke

Fellesverket

Fellesverket er en møteplass for ungdom initiert av Røde Kors, og finnes i 17 byer med til sammen 20 aktivitetshus. Fellesverket er en åpen møteplass som blant annet tilbyr gratis mat, leksehjelp og arbeidstrening. Et av aktivitetshusene er lokalisert i Sandvika og 16. januar ble det her gjennomført samme medvirkningsopplegg som på de kommunale ungdomsklubbene. Ungdommene som deltok bor på ulike steder i kommunen, og er faste brukere av Fellesverkets tilbud. Under følger en oppsummering av ungdommens erfaringer og innspill innenfor bestemte tema:

Hva gjør ditt nærmiljø til et godt sted for ungdom?

- Inkluderende
- Sentralt
- Butikker og tilbud man trenger

- Skaper tilhørighet
- Trygd og der alle kjenner alle
- Et sted det er plass til alle

Hva er ikke bra i ditt nærmiljø?

- Tomme steder som føles industrielle
- Vanskelig å komme seg rundt, avhengig av buss/bil
- Lite jobbmuligheter
- Lite tilbud og føler ikke tilbørighet

Hva mener du er viktig for at ungdom skal ha det godt med seg selv?

- Penger, gir fysisk trygghet og følelse av inkludering (delta på aktiviteter, kjøpe mat og klær)
- Menneskene rundt seg
- Samhold
- Viktig å være trygg på seg selv og ha god selvfølelse
- Mennesker som løfter deg opp og minner deg på hvem du er når du møter motstand

Hva er det aller beste med sosiale medier, sånn som du ser det?

- Man får informasjon og holder seg oppdatert
- Man føler seg mindre alene og opplever samhold
- Man kan finne andre som driver med samme hobby og lage nettverk
- Gir en følelse av fellesskap og mindre utenforskap
- Enkelt å komme i kontakt med venner og familie som f.eks. bor i hjemlandet

Hva tenker du er problematisk med sosiale medier?

- Falsk informasjon
- Mye hat på sosiale medier
- Kan misforstå hva som kommuniseres

Ungdomsrådet

Ungdomsrådet i Bærum har 10 faste medlemmer og behandler saker som gjelder barn og unge i kommunen. Medlemmene i rådet gir råd, innspill og svar på hva de synes om ulike saker og temaer, og er en viktig demokratisk arena. I forbindelse med et ordinært møte i rådet, ble det den 14. februar gjennomført en medvirkningsaktivitet med medlemmene. Deltakerne fikk først en introduksjon til temaplanen og arbeidsprosessen så langt. Deretter ble ungdommene delt i to grupper, og det lagt opp til diskusjon og innspill. Formålet med aktiviteten var å samle inn medlemmenes meninger og tanker rundt de foreløpige strategiene og oppdragene i planen.

Først fikk medlemmene i oppgave å reflektere individuelt rundt strategiene. Refleksjonene ble skrevet ned på Post-it lapper og deretter gjennomgått i gruppene og plenum. Under følger noen av ungdommenes refleksjoner:

- Benytte seg av muligheter knyttet til oppfølging og målinger – hva fungerer, og hva fungerer ikke? Hva burde vi bytte ut?
- Fine, men vanskelig å få til
- Større fokus på kriminalitet

- Veldig bra med mange punkter, mye å gjøre i Bærum, men blir det nok fokus på de viktige punktene med så mye #settavnokpengerogtid
- Gode strategier
- Veldig gode temaer
- Hvilket punkt går rusmisbruk under?
- Trygghet knyttet til gjenger og ungdomskriminalitet – dette fordi det har vist seg å være et større problem enn først trodd
- Tar opp viktige temaer i Bærum

I den neste oppgaven trakk medlemmene hver sin strategi, og fikk spørsmålet *hva kan vi gjøre for å følge opp strategiene?* Formålet med oppgaven var å få innspill til oppdragene i planen. Medlemmene jobbet individuelt med oppgaven, og delte avslutningsvis sine tanker med resten av gruppen. Under følger noen av innspillene:

Hvordan kan vi fremme trygghet og tilhørighet for barn og unge i nærmiljøene?

- Ha trygge voksne rundt seg
- Ha steder å være – vær på klubben, ikke på gata
- Trygge skoler – skolen skal være et fint sted
- Ikke la dem falle utenfor sosialt – lettere å forebygge enn å redde
- Kan skoler samarbeide på tvers for å styrke samhold i nærmiljø
- Involvere nødetater i større grad
- Det skal ikke drives skremselsmetoder for å forebygge ved bruk av frykt, men heller en imøtekommende holdning med intensjon om å ikke gjøre annet enn å kjeft
- God informasjon til ungdommen vil bare gjøre godt. Flere vet om kriminalitet og hvorfor det bør unngås, samtidig jobbe for å bringe ungdom ut av kriminalitet

Hvordan kan vi sikre at alle barn og unge har en god fysisk og psykisk helse?

- Fysisk helse kan sikres ved gode tilbud, og et bredt spekter av fysisk utvalg
- Ha gode tilbud hvor unge kan snakke om f.eks. problemer og annet knyttet til psykisk helse. Tilbud burde være åpent for alle, lett tilgjengelig og oppfulgt i skolen og utenom.
- Siden man tilbringer veldig mye tid på skolen, at skolens helsetilbud og oppfølging styrkes og blir et tilbud for alle som trenger det.
- Ha egne ansatte i Bærumskolen som har kompetanse innenfor psykisk helse sånn at helsesykepleier ikke spiller to roller
- Fortsette arbeidet som gjøres for sosiale formål i skolen og fritidstilbud

Hvordan kan vi styrke foreldrerollen og støtte opp under foreldrerollen?

- Sørge for god kommunikasjon mellom tjenester som BUP, barnevernet, skolehelsetjenesten og foreldre
- God dialog med foreldre
- Iverksette tiltak tidlig, unngå drastiske tiltak senere
- Tro på barn som utsettes for urettferdighet fra foreldre, men også ivareta taushetsplikten
- Hjelp over «straff»

Hva kan vi gjøre for at barn og familier opplever sammenhengende tilbud med trygge og gode overganger?

- Kommunen må sørge for at du blir fulgt
- Fokus på å ha god oppfølging på barneskolen og ungdomskolen

Hvordan kan vi legge til rette for barn og unges deltakelse i fritids-, samfunns-, og arbeidsliv?

- Bedre/mer lokale fritidssenter (gjerne på skolens område) – så alle har et sted å være om man ønsker
- Åpne for gratis fritidsaktiviteter som alle kan være med på (her kan man reklamere for arrangementer og events på skolen – så man får det med seg)
- Alle skal ha mulighet til å delta
- Oppfølging er viktig
- Vekke oppsyn til alle mulighetene som er tilgjengelige
- Mange av de som trenger dette mest er vanskelige å nå, så vi må drive smart markedsføring – f.eks. presentasjoner på skoler, stands på folkefylte områder osv.

Hvordan kan vi prioritere innsats for barn og unge i levekårsutsatte områder?

- Innføre billigere aktiviteter
- Innføre flere ungdomsklubber
- Gjøre områder med attraktivt
 - Flere søppelkasser/gode kildesorteringsalternativer
 - Gode kjøpesentre – trenger ikke være store, men populære butikker
 - Pusse opp/oppgradere skolene, barnehagene og helsetjenesten som sykehjem/gamlehjem

Hvordan kan vi sikre at alle barn og unge har likeverdige muligheter til læring og utvikling?

- Tospråklig undervisning/opplæring for innvandrere
- Lag nok integrerings- og tilpasningsperiode for innvandrere – ikke kast ut pga. dårlige ressurser i velkomst-/innføringsklasser
- Bedre evaluering av elever før skolestart (på starten og ved overganger)
- Bedre ressurser for elever som trenger tilrettelagt opplæring
- Sikre en bra tilpasningsperiode for elever som begynner på ungdomsskolen og videregående

Intern involvering

Ansatte i Bærum kommune sitter med unik kunnskap og erfaring som er svært verdifull i arbeidet med barn og unge. Det er derfor viktig at medarbeidere i ulike tjenester involveres i arbeidet med temaplanen, enten om de direkte eller indirekte arbeider med barn og unge.

I arbeidsgruppen er det sikret en bred representasjon innenfor feltet for oppvekst. Representanter fra ungdom og fritid, SLT (rus- og kriminalitetsforebygging), grunnskole, skolehelsetjeneste, barnehage, PPT, barnevernet og helsestasjon har deltatt i arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen har gjennom arbeidsprosessen bidratt med verdifull ekspertise gjennom aktivt arbeid med utarbeidelsen av temaplanen.

I løpet av arbeidsprosessen med temaplanen, er arbeidet presentert og drøftet på tvers av områder i kommunen, utover oppvekstfeltet. Blant annet er det fokusert på dialog og kunnskapsinnhenting fra NAV, idretts- og fritidstilretteleggere og andre velferdstjenester.

Utkast til plan ble også sendt ut på en intern innspillsrunde i organisasjonen i perioden 22. mars til 15. april 2023.

Innspill fra tjenesteledere i Oppvekst

Det er verdt å trekke frem tjenesteledersamling for hele Oppvekstfeltet som ble gjennomføre 11. januar. Over 100 ledere fra skoler, barnehager, helsetjenester, barnevern m.m. deltok. Programmet for samlingen var delt inn i to hovedtemaer: «Bedre tverrfaglig innsats» (BTI) og «Temaplan barn og unge». I delen som handlet om temaplanen, fikk lederne først informasjon og oppdatering om planprosessen så langt. Deretter fikk de anledning til å diskutere og komme med innspill til planen.

Lederne var fordelt i grupper. Gruppene jobbet med to spørsmål hver, basert på forhåndsdefinerte temaer (totalt 7 ulike temaer). Alle gruppene diskuterte følgende spørsmål: *Hvordan kan vi sørge for at barn og familier opplever trygge og gode overganger?* Innspillene som kom, ble laget og organisert i *Padlet*. Under følger en oppsummering av innspillene, delt inn i de 7 ulike temaene med tilhørende spørsmål:

Hvordan kan vi sørge for at barn og familier opplever trygge og gode overganger?

- Gode felles og forpliktende rutiner og systemer
- Overgangsmøter og kartlagte ressurser (hjelpeinstanser er koblet på tidlig)
- God informasjon til riktig tid og på flere språk (internt og eksternt)
- Forpliktende samarbeid for flere instanser (SLT, politi, barnevern, utekontakten)
- Samtykke ved overganger
- God implementering av BTI
- God innsikt i hverandres arbeid og til barna (tillitsbygging)
- Flere yrkesgrupper i skole og barnehage
- Ansatte som overgangsobjekter for å skape trygghet (relasjonsbygging)
- Involvering av barn og familier – hva er deres behov?
- Forutsigbarhet, forventningsavklaringer og overblikk
- Ytterligere samarbeid og kunnskapsdeling mellom skolene og andre instanser
- Trygge foreldre

Hvordan kan vi spisse arbeidet vårt mot ulike områder, med ulike utfordringer i kommunen?

- Ressurstildeling tar hensyn til det sosioøkonomiske for området
- Språklige minoriteter (tolketjeneste, sikre informasjon)
- Måltider i skole/barnehage
- Trygge foreldre (foreldrekurs, veiledning, skape tillitsforhold)
- Tidlig innsats
- Få tak i barnets stemme

Hvordan kan vi sikre at alle barn og unge har likeverdige muligheter for deltakelse i fritids-, samfunns- og arbeidsliv?

- Tilbud tilknyttet skolene etter skoletid
- Sikre nok ressurser til barna som trenger det
- Dialog mellom instanser, førstelinje og foreldre
- Samarbeid mellom skole/barnehage, fritidstilbud og foreldre
- Helhetlig arbeid
- Arbeidstrening, sommerjobbtilbud/- hjelp til ungdom

- Støtte- og tilskuddsordninger (utlån av utstyr, gavekort, fritidsstipend)

Hvordan kan vi sikre at alle barn og unge i Bærum har god fysisk og psykisk helse?

- Sørge for godt kosthold (mat i barnehage, SFO og skole)
- Tilgang på treningsfasiliteter
- Støtte til idrettslag/brukere
- Lavterskeltilbud om psykisk helse og
- Nettbaserte tjenester (sikre informasjon)
- Styrke familier – hjelpe familier til å bli selvhjulpne
- Tilgjengelige idrettshaller
- Informasjon, veiledning og kurs for foreldre

Hvordan kan vi skape nærmiljøer som fremmer trygghet og tilhørighet?

- Fordele tilbud over hele kommunen
- Tilgjengelige voksne som bygger relasjoner
- Bygge foreldrenettverk for informasjonsdeling
- Selge inn gode eksempler fra alt det fine som gjøres (smitteeffekt)
- Nærvær og synlighet
- Åpen skole på ettermiddagstid
- Ungdomsklubber

Hvordan kan vi sikre at barn og unges stemmer blir hørt i samfunns- og tjenesteutviklingen?

- Ungdomsråd
- Klassens time (arena mellom klassen og elevråd)
- Barnesamtaler, elevsamtaler og utviklingssamtaler
- Rutiner
- Systematikk i både innhenting og evaluering

Hvordan kan vi sikre at alle barn og unge har likeverdige muligheter til læring og utvikling?

- Videreføre innsatsen med fritidsstipend
- Styrke helsestasjons forebyggende arbeid
- Tenke foreldre som en ressurs
- Tilgjengelig informasjon
- Kommunale tilbud bør treffe beredere (f.eks. sommerskolen)
- Fokus på inkluderende læringsmiljø
- Samarbeid mellom instanser om kompetanse, erfaring og rutiner

Innsikt fra andre prosesser og arbeider

Bærum kommune har de siste årene gjennomført en rekke prosjekter og arbeidsprosesser som berører barn og unge, og hele laget rundt dem. Dette er arbeid som har hatt bred involvering av kommunens ansatte i tjenestene, barn og familier med ulike utfordringer, frivillige, og andre aktører i sivilsamfunnet. For å sikre en effektiv og helhetlig prosess, tok arbeidet med temaplanen for barn og unge høyde for

kunnskap som allerede eksisterer fra tidligere arbeidsprosesser i kommunen. Arbeidsgruppen har vært en viktig ressurs for å sjekke at eksisterende kunnskap fremdeles er gjeldende, til tross for at samfunnet har vært i endring de siste årene. Mye av innsikts- og medvirkningsarbeid som tidligere er blitt gjennomført i Bærum, viser seg å enda stå, og er derfor blitt gjennombrukt i arbeidet med temaplanen for barn og unge. Følgende er særlige arbeidsprosesser som var relevant i arbeidet med temaplanen for barn og unge.

Temaplan kultur

Parallelt med utarbeidelsen av temaplan for barn og unge, ble det også utarbeidet en temaplan for kultur. Som del av arbeidet med «Temaplan kultur» ble det høsten 2023 gjennomført en workshop med det frivillige kulturlivet i kommunen. Innspillene som kom inn var relevante også utover temaplanen for kultur, deriblant for temaplanen for barn og unge. Følgende relevante innspill er hentet inn om barn, unge og familiers situasjon:

- Billigere/gratis kulturskole og arrangementer
- Tilgang til skolene og bedre og flere egnede øvingslokaler og scener
- Flere musikkbarnehager
- Flere stillinger i kulturskolen
- Satsning på mer enn musikk
- Kulturlivet er viktig for unge og gamle som ikke har idretten som sin hovedarena
- Satse på språkopplæring (gjennom sang og musikk)
- Gjøre fritidsstipendene mer kjent
- Inkludere skole/SFO i kultur
- Utvikle unge arrangører og produsenter – en kunnskapsbank
- Utstyrsbord – inkludering (som BUA)
- Pilotprosjekt for inkludering (forskning viser at langsiktige strategier og systematisk endring har mer effekt enn prosjektdreven inkludering)

Sammen om velferd

«Sammen om velferd» var et arbeid som gikk ut på å synliggjøre og tydeliggjøre sammenhengen mellom velferdstjenestene i Bærum kommune. Arbeidet ble sluttført i 2019 og hadde fokus på å sikre samlet og rett bistand til målgrupper med særskilt behov for koordinerte tjenester på tvers (kritiske grupper).

«Sammen om velferd» hadde følgende målgrupper:

- Barn og familier med flere risikofaktorer (svangerskap-2 år)
- Barn, unge og familier som trenger tverrfaglig bistand
- Unge og voksne med sammensatte psykiske helseutfordringer og/eller rusproblematikk
- Barn og familier med fattigdomsutfordringer

Arbeidet hadde en bred involvering av ansattes representanter, og definerte kritiske grupper medvirket, blant annet gjennom intervjuer, fokusgrupper og verksteder. Prosjektgruppen i «Sammen om velferd» tilegnet seg god innsikt gjennom kunnskapspanel med eksterne deltakere, i tillegg til at de hentet inspirasjon fra andre prosjekter og arbeidsmetoder, som for eksempel Oslo Origo og Askers Velferdsrab.

Arbeidet konkluderte med at Bærum kommune tilbyr mange gode tjenester, men også at det er behov for forbedringer og endringer innenfor enkelte områder. Endelig endte «Sammen om velferd» med fire områder for utvikling på tvers av de kritiske gruppene:

- Sikre tilgjengelig, rask og god informasjon til brukerne

- Arbeidsmodell for samhandling, helhetlig arbeid og tidlig innsats
- Sikre at ansatte og ledere er rutet til å gjennomføre endringer og nødvendig innovasjon
- Gjøre de riktige tingene for brukerne, det som gir effekt

Barn bor bra i Bærum – Flere veier til eie

Økonomisk vanskeligstilte barnefamilier sliter boligmarkedet på grunn av høye utleiepriser i Bærum. Dette fører til uforutsigbare boforhold og har negative konsekvenser for barn og unges livsløp. Siden 2016 har Bærum kommune vært engasjert i et tverrsektorielt samarbeidsprosjekt for å gi Startlån til utsatte barnefamilier som ikke kvalifiserer til Startlån etter vanlige regler, men som etter grundig kartlegging får unntak fra inntektskravet som gjelder ved søknad om ordinært Startlån. Høsten 2020 skrev Boligbistand og NAV Bærum en evalueringsrapport av prosjektet som fikk navnet «Barn bor bra i Bærum». Evalueringen baserer seg på 13 familier som fikk Startlån til å kjøpe bolig gjennom samarbeidsprosjektet 2016/2017.

Resultatene i rapporten pekte blant annet på:

- Det å eie sin egen bolig fører til at barna i familiene har en tryggere og mer stabil hverdag
- Alle som fortsatt eier, sier de er glade for at de kan bo på samme sted så lenge de vil
- Det er lettere for barna å ta med venner hjem når de eier sin egen bolig

Trygg By Norge – Hatefulle ytringer, holdninger og hatkriminalitet i Bærum kommune

Bærum kommune og Oslo politidistrikt har over flere år arbeidet med forebygging av voldelig ekstremisme. Begge parter anerkjenner viktigheten av å innhente mer informasjon om situasjonen i Bærum for å kunne målrette innsatsen mer effektivt.

Med dette som utgangspunkt, ble det i 2022 gjennomført en kartlegging i samarbeid mellom kommunen og Oslo politidistrikt for å undersøke hatefulle ytringer, holdninger og hatkriminalitet i Bærum kommune. Den primære målsetningen med undersøkelsen var å kartlegge minoritetsgruppene egne erfaringer med hatefulle ytringer. Datamaterialet ble samlet inn gjennom innledende konsultasjoner, intervjuer, holdningsundersøkelse i befolkningen i Bærum, og undersøkelse til medlemmer fra utsatte grupper i kommunen. Deltakerne i aktivitetene var blant annet frivillige, innbyggere i Bærum generelt og ulike minoritetsgrupper.

Resultatene fra undersøkelsen viser blant annet minoritetsgruppene opplever negative hendelser, og at hatefulle ytringer skjer i skolen, i arbeidssammenheng, i offentlige hjelpeapparat og arenaer i offentlig rom. En av årsakene til hatefulle ytringer skyldes ofte manglende kunnskap om mangfold, kulturer og mennesker som avviker fra majoriteten.